

■ Rob Lengkeek studeerde af met onderzoek naar verzekeraarbaarheid overstromingsrisico

“Ik wilde een onderzoek doen dat ertoe doet en waarmee iets wordt gedaan”

Rob Lengkeek: "De belangrijkste conclusie van mijn onderzoek - en dat was eerlijk gezegd ook voor mezelf een eye-opener - is dat het verzekeren van het overstromingsrisico in buitendijkse riviergebieden onder bepaalde voorwaarden mogelijk is."

Op 29 april studeerde (bouwkundig) schade-expert Rob Lengkeek (Lengkeek, Laarman & De Hosson) cum laude af aan de Open Universiteit Nederland, faculteit Natuurwetenschappen op het onderwerp 'De Verzekeraarbaarheid van het overstromingsrisico in buitendijkse riviergebieden'. Een gesprek over zijn keuze voor het onderwerp, zijn conclusies en aanbevelingen, maar vooral over zijn beweegredenen om op zijn leeftijd (62) en naast een drukke baan een universitaire opleiding te gaan volgen. "Het kan een mensenleven (doen) verrijken."

'Ik zou een leven lang leren iedereen willen aanraden'

studie om anders en dieper op feiten en meningen te kunnen reflecteren, is echter altijd een wens op de achtergrond gebleven. Toen ik op een gegeven moment kennis nam van een studiemodule over geologie bij de Faculteit Natuurwetenschappen van de Open Universiteit, waarbij je in je eigen tempo kon studeren, heb ik hier uiteindelijk voor gekozen. Een dergelijke studie kan een mensenleven (doen) verrijken en leiden tot een rijkere beleving en diepere emoties. Dat is toch één van de essenties van het leven. Ik ben in aanraking gekomen met mensen en terecht gekomen op plekken en in situaties, wat niet was gebeurd zonder mijn studie. Zo heb ik bijvoorbeeld samen met de collectiebeheerder een kijkje mogen nemen achter de schermen van het Teylers Museum, met name wat zij doen aan preventie en risicomanagement. Ik heb een kostelijke middag gehad. Ik zou een leven lang leren dan ook iedereen willen aanraden."

Waarom dit onderwerp? In hoeverre speelt uw betrokkenheid bij de schaderegistratie van de watersnoodramp een rol?

Lengkeek: "Ik heb altijd een grote interesse gehad voor de mechanismen en beleidsprocessen bij grootschalige natuur- en milieuproblemen. Hoe ontstaan ze en hoe verlopen ze? Bovendien boeit het mij om bezig te zijn met vraagstukken die een raakvlak hebben met mijn dagelijks expertisewerk. Ik wilde met mijn afstudeeronderzoek dan ook een (bescheiden) bijdrage leveren aan een actueel maatschappelijk probleem. Vandaar mijn afstudeeronderzoek naar de verzekeraarbaarheid van overstromingsrisico's. Het is een feit dat ik in 1993 en 1995 als schade-expert volop heb meegewerkt met de waterschaderegistraties vanuit het BCE in Limburg en Overijssel. Een bijzondere ervaring en een leuke bijkomstigheid. Toch heeft dit geen enkele invloed op mijn studiekeuze gehad. Al moet ik wel zeggen dat bij het schrijven van enkele paragrafen de geur van modder en het beeld van de bezinkingsellende zo nu en dan spontaan naar boven kwamen. En dat na al die jaren."

Hoe kijk je erop terug? In hoeverre wegen de vele studie uren op tegen de 'opbrengsten'?

Lengkeek: "In de eerste plaats met voldoening. Ik wilde geen studie en afstudeeronderzoek doen naar iets wat vervolgens ergens in een la zou verdwijnen. Mijn onderzoeksinspanningen moesten ertoe doen. Er moet wel iets mee worden gedaan. Ik heb het idee dat verzekeraars en andere betrokken partijen en instanties er zeker naar zullen kijken en hoop dat het daadwerkelijk zal bijdragen aan de maatschappelijke discussie hieromtrent. Voor het afstudeeronderzoek stond ongeveer 800 uur. Bij mij stond 'de teller' op het eind op ongeveer 1.400 uur. Dat heb ik me vooral zelf aangedaan, onder meer door extra, aanvullende onderzoeken te verrichten, waardoor de uitkomsten meer gezaghebbend werden en de conclusies beter onderbouwd konden worden. Overigens heb ik dat allemaal kunnen doen nadat mijn collega-firmanten bij 'Lengkeek' instemden met mijn terugtrekken als firmant, waardoor ik meer mijn eigen agenda kon bepalen. Daarnaast heb ik menig vakantie- en ander vrij uurtje hierin ingestopt, in plaats van kruiswoordpuzzels. Ik had aan het begin bewust gekozen voor een rustige start en wilde mezelf met

Wat was uw drijfveer voor een universitaire studie? Vindt u het volstaan met de vereiste PE-punten niet voldoende?

Lengkeek: "Ik zie PE als een minimale vereiste om mijn vakkennis op peil te houden. Dit staat dan ook volledig los van mijn studiekeuze. Mijn grootste drijfveer vormde destijds mijn nieuwsgierigheid naar kennis en achtergronden van de geologie. Maar in 1969 koos ik voor een loopbaan in het expertisevak, nadat mijn vader mij enkele maanden in de gelegenheid had gesteld me daarin te oriënteren. Het vak sprak me aan en om wat meer bagage te hebben voor bouwkundige expertise ben ik in Rotterdam de studie HTS Bouwkunde gaan volgen. Een universitaire

mijn studie geen tijdslimiet opleggen. Er zijn immers al genoeg *deadlines* in het leven. Maar op een gegeven moment kwam ik tot de conclusie dat ik mijn studietempo moest opvoeren. Ik ben daarvoor een dag in de week minder gaan werken. En ik heb er allermist spijt van. Persoonlijk heeft het mijn leven verrijkt; ik denk aan de training om goed literatuuronderzoek te verrichten met veel analytisch leeswerk op universitair niveau. Ook zakelijk heb ik ervan geprofiteerd, mede doordat ik vaker betrokken wordt bij milieugerelateerde schades."

Wat zijn in uw eigen ogen de belangrijkste uitkomsten van uw onderzoek? En de belangrijkste conclusies en aanbevelingen?

Lengkeek: "De belangrijkste conclusie – en dat was eerlijk gezegd ook voor mezelf een *eye-opener* - is dat het verzekeren van het overstromingsrisico in buitendijkse riviergebieden onder bepaalde voorwaarden mogelijk is. De voorwaarden hangen enerzijds samen met de bereidbaarheid van verzekeraars en herverzekeraars om het risico te accepteren tegen een verlangde premie en anderzijds van de bereidheid van de verzekerden om die te betalen. Hoe meer dat er zijn, des te beter het risico kan worden uitgesmeerd. Daarnaast heeft het onderzoek geleid tot enkele deelconclusies. Zo blijken herverzekeraars meer dan verzekeraars te kijken naar het cumulatierisico en stellen (her)verzekeraars ondanks een relatieve onbekendheid hiermee zich doorgaans positief op in het meedenken over de verzekeraarbaarheid van buitendijkse *floodproof* woningen, waarbij met name wordt gekeken naar de frequentie - (statistische) overstromingskans maal de schadeomvang (*severity*)- van het betreffende project. Uit het onderzoek komen verder verschillende verzekeringsconstructies naar voren: een overstromingspool, een constructie à la de Nationale Herverzekeringpool voor Terrorisme, een onderlinge verzekeringsconstructie en niet te vergeten: co-assurantie. Sowieso is het een voorwaarde voor succes dat de rijksoverheid een positieve grondhouding laat zien met betrekking tot de verzekeraarbaarheid

'Het is een voorwaarde dat de rijksoverheid een positieve grondhouding laat zien met betrekking tot de verzekeraarbaarheid van het overstromingsrisico'

van het overstromingsrisico in het buitendijkse rivierengebied. Daarnaast heb ik een tiental aanbevelingen gedaan, waaronder nadere onderzoeken naar enerzijds de voor- en nadelen van een toekomstig drielaagsverzekeringsarrangement zonder overheidsparticipatie en anderzijds naar de mogelijkheid hoe de bestaande polisdekkingen kunnen worden uitgebreid voor *floodproof* woningen. Voort zou er een garantieregeling moeten komen om aan te geven dat deze woningen ook daadwerkelijk *floodproof* zijn en verdient het aanbeveling om bij het verzekeren van het overstromingsrisico's kleinschalig te beginnen met partijen die hiervoor open staan."

Wat zou u tot slot willen meegeven aan betrokkenen?

Lengkeek: "Tegen (her)verzekeraars, makelaars, adviseurs, overheid/politiek en andere betrokkenen, zou ik vooral willen zeggen: Ga ermee aan de slag en zie het als een uitdaging om, net als in enkele andere landen, met een adequate oplossing te komen voor de verzekeraarbaarheid van woningen en bedrijfsgebouwen in buitendijkse riviergebieden." <